

РОБОТОТЕХНІЧНІ СИСТЕМИ І КОМПЛЕКСИ ВІЙСЬКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

**Горохівська Н.В., к.т.н. Горохівський А.С., Індиков С.М.,
Харітонов О.В., Меньшов С.М.**

***Військовий інститут танкових військ Національного технічного
університету «Харківський політехнічний інститут», м. Харків***

В розвинених країнах світу на даний час основна увага приділяється створенню робототехнічних засобів підвищеної автономності (роботизація ОВТ). Дивлячись на специфіку завдань, які вирішується на полі бою, вони мають бути здатними працювати в реальній обстановці при частковій або повній відсутності вихідної інформації про середовище функціонування. Але існують недосконалості в засобах штучного інтелекту створення повністю автономних машин є складною науково-технічною задачею. Складність полягає в адаптації до змін обстановки та координації групових дій, прийняття самостійного рішення до застосування зброї (для бойових роботів), в тому числі для самооборони.

В теперішній час в країнах НАТО разом з підвищенням розвитку автономності існуючих зразків малорозмірних робототехнічних комплексів (РТК) проводяться широкомасштабні роботи зі створення бойових і забезпечуючих РТК категорії від 500 кг до декількох тон. В нашій країні теж ведуться роботи в області розвитку наземних робототехнічних систем і комплексів військового призначення, хоча вони в основному збігаються з зарубіжними, але значно відстають від них. Українські РТК, як і за кордоном створюються декількома способами це дооснащення зразків озброєння, військової та спеціальної техніки, що знаходяться на озброєнні, модульним вбудованим або навісним обладнанням, що забезпечує їх безпечне застосування в режимі дистанційного керування, та шляхом створення спеціалізованих дистанційно керованих, напіваавтономних і автономних РТК військового призначення.

Нові роботизовані комплекси є типами озброєння і військової техніки, які вимагають оригінальних підходів до їх освоєння і експлуатації. З огляду на недостатність фахівців з бойового застосування РТК в Збройних Силах України, які в повній мірі здатні сформулювати правила бойової роботи, необхідно формувати експлуатаційну документацію в процесі розробки зразків. Таким чином є необхідність проводити заздалегідь сплановану дослідну експлуатацію РТК у військах за участю фахівців військових НДУ і промислових організацій, ще до проведення державних випробувань і прийняття на озброєння. Як наслідок вказаного дуже актуально постає питання в підготовці загальновійськових командирів способам раціонального використання можливостей безлюдних технологій.

Отже, можна зробити висновок, що поява РТК найближчим часом очікується буквально у всіх родах військ Збройних Сил України, але існує необхідність в плануванні відповідного навчання у військових учбових закладах. При цьому розробка навчальних програм повинна ґрунтуватися на результатах наукових розробок фахівців з тактики застосування ОВТ та на постійній основі коригуватися за результатами експлуатації РТК у військах.